

AUSTRALIË

krachten bezaten – een democratie waarin zich tegengestelde politieke krachten vrij konden ontplooiën. Daar waren krachten onder die Nederland welgezind waren – andere evenwel voor wie dat slechts in mindere mate of in het geheel niet gold. Afgezien daarvan: op Ceylon hadden de daar belande Nederlandse burgers of onderdanen slechts te maken met Britten, maar in Australië verkeerden zij met Australiërs, die wel veel met de Britten gemeen hadden maar toch ook van dezen verschilden.

Het Australisch milieu droeg een eigen karakter.

★

Om te beginnen: in geografische zin is Australië een werelddeel. Zijn oppervlak (zie kaart I op pag. 15) is ongeveer drie-vierde van dat van Europa. In het noorden is het klimaat tropisch, in het zuiden en op het eiland Tasmanië is het meer gematigd – daar kan het in de winter (die, gelijk bekend, samenvalt met de zomer op het Noordelijk Halfrond) aan de koele kant zijn. In de zeventiende en achttiende eeuw werd de kust van het continent, toen slechts bewoond door misschien driehonderdduizend primitieve inboorlingen, de *Aborigines* zoals zij gingen heten, door Nederlandse en Britse zeevarenden aangedaan – ook de Britten noemden Australië toen *New Holland* (en de twee grote, beoosten Australië's zuidoostpunt liggende eilanden *New Zealand*). In het jaar van de Franse Revolutie, 1789, werd dat *New Holland* in plaats van twee vroegere Britse koloniën in de Verenigde Staten, die zich van Groot-Britannië afgescheiden hadden, als strafkolonie in gebruik genomen; het bleef als zodanig bijna zeventig jaar dienst doen – geschat wordt dat in totaal ca. honderdzestigduizend in Groot-Britannië gestraften (onder hen ca. vijfduizend Ieren die zich tegen het Britse gezag in Ierland hadden verzet) naar Australië zijn gedeporteerd. Zij werden daar in strafkolonies geplaatst maar wie zich goed gedroeg, kon na enige tijd in vrijheid gesteld worden en kreeg dan van het gouvernement een stuk land toegewezen. Van een vroeg stadium af trokken evenwel ook 'vrije' kolonisten naar Australië en van hen werd het toestromen aangewakkerd, toen er in 1849 goud was ontdekt.

Sinds 1820 heette het werelddeel 'Australië' – negen jaar later maakte de Britse regering bekend dat het nu in zijn geheel een Britse kolonie was. Een Britse *Governor* bleef met het algemeen bestuur belast. De blanke bevolking nam evenwel in de tweede helft van de negentiende eeuw